

LIITE 2

Tanssin Venäjä-ohjelma 2015

1. JOHDANTO	1
1.1 Ohjelman tausta ja tavoitteet	1
1.2 Vuoden 2015 aikana on toteutunut	2
1.3 Tanssin Venäjä-ohjelman jatko	2
2. OHJELMAN TOTEUTUS	3
2.1 Yhteistyötapahtumat	3
2.2 Vierailut tanssifestivaaleille	8
2.3 Workshopit	12
2.4 Asiantuntijavierailut Suomeen ja Venäjälle	12
2.5. Koordinaattori Anastasia Triznan matkat	13
2.6. Yhteistuotanto	18
2.7. Tanssin Venäjä-ohjelman verkkosivut: www.finrusdance.com	19
3. YHTEENVETO	21
4. TANSSIN VENÄJÄ-OHJELMAN TULEVAISUUDESTA	23

1. JOHDANTO

1.1 Ohjelman tausta ja tavoitteet

Suomen ja Venäjän välisen tanssiyhteistyön kehittämisohjelma aloitettiin vuonna 2014 yhteistyössä Suomen Moskovian suurlähetystön kanssa. Tavoitteena on lisätä Suomessa ja Venäjällä toimivien tanssiryhmien, organisaatioiden ja tanssitaiteilijoiden välistä yhteistyötä. Yhteistyö voi toteutua esimerkiksi tiedon ja asiantuntemuksen jakamisena, koulutuksena, yhteistuotantoina, tanssitapahtumina ja yleisötyönä.

Tanssin Tiedotuskeskus on käynnistänyt ohjelman yhteistyöprojekteja ja osin rahoittanut suomalaistaiteilijoiden kustannuksia. Ohjelmaa on toteutettu opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella. Ohjelmaa on vetänyt Tanssin Tiedotuskeskuksessa 11.4.2014 alkaen tehtävään palkattu koordinaattori Anastasia Trizna. Venäjänkielinen ja Venäjän kulttuuria tunteva projektivastaava on ollut ehdoton edellytys hankkeen toteuttamiselle.

Tanssin Tiedotuskeskuksen käytännön tehtävinä on ollut tiedottaa tanssin kenttää avoimista ovesta, auttaa kontaktien luomisessa sekä joissain tapauksissa avustaa neuvotteluissa suomalaisten esiintyjien ja venäläisen järjestäjän välillä. Ohjelman koordinaattori Trizna on neuvotellut suomalaisten ja venäläisten yhteistyökumppaneiden kanssa ohjelmien toteuttamisesta, toiminut tulkkina, avustanut viisumien hankinnassa sekä hoitanut matkajärjestely- ja laskutusasioita. Joissain tapauksissa ohjelman koordinaattori on myös osallistunut sopimusneuvotteluihin.

Vuoden 2015 loppuun mennessä yhteistyötä oli toteutettu kuudessa kaupungissa: Pietarissa, Moskovassa, Kostromassa, Jekaterinburgissa, Omskissa ja Krasnodarissa.

1.2 Vuoden 2015 aikana on toteutunut:

- 16 suomalaista tanssiteosta Venäjällä:
 - näistä 11 teosta yhteistyötapahtumissa: "Dance Platform ZIL: Moscow-Helsinki" ZIL -kulttuurikeskus, Moskova (neljä esitystä, seitsemän tanssitaiteilijaa) ja SKORO Finnish Dance, Skorohod, Pietari (seitsemän esitystä, kahdeksan tanssitaiteilijaa);
 - näistä viisi teosta esitettiin jokavuotisilla festivaaleilla: Open Look Dance Festival Pietarissa, Diversia Duet Dance festivaali Kostromassa, Territory Festival Moskovassa, Na Grani (On The Edge) Dance Festival Jekaterinburgissa, Tendency Dance Festival Krasnodarissa
- viisi työpajaa (Pietari, Moskova, Krasnodar)
- neljä suomalaisten asiantuntijoiden tutustumismatkaa Venäjälle
- venäläisten asiantuntijoiden tutustumismatka Suomeen
- yhteistyöohjelmaa käsittelevä seminaari Moskovassa Territory-festivaalin yhteydessä
- neljä alustusta suomen nykytanssin historiasta, infrastruktuurista ja suomalais-venäläisestä yhteistyöstä (Moskova, Jekaterinburg, Pietari)
- suomalais-venäläinen yhteistuotanto (ensi-ilta 29.1.2016 Pietarissa)
- yhdeksän yhteistyöohjelman koordinaattorin verkottumismatkaa Venäjälle
- kolme venäläistä tanssiesitystä Suomessa Yksin Sateessa -festivaalilla
- yhteistyöohjelman www-sivut (<http://www.finrusdance.com>)
- 41 ammattilaisen vierailua Suomesta Venäjälle

1.3 Tanssin Venäjä-ohjelman jatko

Tanssin Tiedotuskeskuksen Venäjä-ohjelmaan tuli vuodelle 2016 yhdeksäntoista projektiehdotusta yhdeltätoista potentiaaliselta venäläiseltä yhteistyökumppanilta. Venäjällä halukkuus yhteistyöhön on suuri ja projekteja olisi tarjolla enemmänkin.

Venäjä-ohjelman avulla on syntynyt myös muita kahdenvälisiä projekteja, jotka toimivat yhteistyössä ohjelman kanssa, mutta hakevat itse rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön taiteen ja kulttuurin Venäjä-ohjelmasta.

Tanssin Tiedotuskeskus on jakanut vuoden 2016 projektiehdotukset kahteen ryhmään:

- projekteihin, jotka pyritään toteuttamaan vuonna 2016
- projekteihin, joiden toteuttamismahdollisuudet tulevaisuudessa arvioidaan vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2016 aikana toteutettavat projektit ovat edellisenä vuonna käynnistyneitä projekteja, jotka ovat alkaneet menestyksekkäästi, tai uusia projekteja, joissa on suomalaisen tanssin kentän kannalta erityisen kiinnostavat kumppanit ja taloudellisesti realistiset toteutumismahdollisuudet. Jokainen projekti pyritään rahoittamaan mahdollisimman tasapuolisesti suomalaisella ja venäläisellä taloudellisella panoksella. Tosiasia kuitenkin on, että venäläistahojen rahoitusmahdollisuudet ovat rajalliset, ja tilanne huononee jatkuvasti.

2. OHJELMAN TOTEUTUS

2.1 Yhteistyötapahtumat

Yhteistyö, jossa luodaan uusia tapahtumia ja yhteistyömuotoja, on haastavaa ja varsin aikaa vievää, etenkin kun yhteistyötä tehdään ensimmäistä kertaa. Tämänkaltaisen yhteistyön avulla kuitenkin saadaan suomalaiselle tanssille ja suomalais-venäläiselle yhteistyölle hyvin huomiota.

Vuonna 2015 toteutettiin kaksi yhteistyötapahtumaa: heinäkuussa "Dance Platform ZIL: Moscow-Helsinki" ZIL -kulttuurikeskuksessa Moskovassa ja joulukuussa SKORO Finnish Dance -tapahtuma Skorohodissa Pietarissa.

2.1.1 Dance Platform ZIL: Moscow-Helsinki. 13-18.7.2015

Tapahtuman tavoitteena oli tuoda yhteen suomalaisia ja venäläisiä nuoria koreografeja ja esitellä heidän teoksiaan. Tapahtuman järjesti moskovalainen ZIL-kulttuurikeskus. Ohjelma koostui esityksistä, tulevien esitysten taustatyöstä ja koreografioiden pitämistä työpajoista. Mukaan valittiin 15-30 minuutin pituisia sooloja ja duettoja sekä Helsingissä että Moskovassa työskenteleviltä taiteilijoilta. Suomesta tapahtumaan osallistui kuusi tanssitaiteilijaa ja yksi muusikko: Laura Vesterinen ja Vera Tegelman *Harmony*-teoksella, Marc Vilanova ja Nella Turkki *Anhel*-teoksella, Saku Koistinen *On Equilibrium*-teoksella sekä Anni Puuperä ja Satu Rinnetmäki *Trash Land*-teoksella.

Festivaali vastasi esitysten teknisestä toteutuksesta ja esiintymispalkkioista. Tiedotuskeskus vastasi suomalaisten matkakustannuksista, majoituksista sekä projektikoordinaattorin Anastasia Triznan työpanoksesta, johon kuului mm. tapahtuman valmistelua ja matkojen järjestelyä (esim. viisumijärjestelyjä). Lisäksi koordinaattori piti tapahtuman aikana kaksi suomalaista tanssin kenttää käsittelevää alustusta.

“The festival “Dance platform ZIL: Moscow - Helsinki” expanded the format of the festival in comparison to previous year: we could invite more artists and have one more day of shows. There were 3 open workshops by Finnish choreographers proposed to the audience and a comprehensive presentation on contemporary dance by Anastasia Trizna.” **Anastasia Proshutinskaya**, tanssiosaston kuraattori, ZIL-kulttuurikeskus

ZIL-kulttuurikeskus

ZIL-kulttuurikeskus (perustettu vuonna 1937) on perinteikäs kulttuuripalatsi. Se on nykyään monipuolinen kulttuurikeskus, jossa luova toiminta, erilaiset yleisöt, taiteet ja tieteet kohtaavat. ZIL:in toiminnan perusajatus on avoimuus kaikille niin taidealan ammattilaisille kuin harrastajillekin. Toiminnassa yhdistyvät laajasti eri taidealat visuaalisista taiteista esittäviin taiteisiin, muotoiluun ja jopa muotiin. (www.zilcc.ru)

Tapahtuman valmistelu ja toteutus

Aloite tapahtuman järjestämisestä tuli ZIL-keskuksen tanssiosaston kuraattori Anastasia Proshutiskajalta. Vuonna 2014 keskuksessa oli toteutettu Moskova-New York -tanssikatselmus, ja Proshutiskaja oli Suomen suurlähetystöön ja Tiedotuskeskukseen yhteydessä samantyyppisen tapahtuman järjestämiseksi.

“Tärkeä hanke, jota Tanssin Tiedotuskeskus hoitaa hyvin. En tuntenut Venäläistä nykytanssia kovin hyvin ennen lähtöä, mutta nyt sain jonkinlaisen kuvan siitä. + oli hyvä idea pitää festari, jossa suomalaisten ja venäläisten esityksiä sekaisin.” **Anni Puuperä**, koreografi

Ensimmäiset neuvottelut tapahtumasta käytiin lokakuussa 2014. Keskusteluja jatkettiin sähköpostitse ja Skypessä. Taiteilijoita ja teoksia haettiin avoimen haun kautta, tavoitteena löytää esityksiä myös muualta kuin Helsingistä. Kaikki valitut taiteilijat olivat kuitenkin pääkaupunkiseudulta, joten “Moskova-Helsinki” -konseptissa pitäydyttiin.

“Venäjän puolelta tiedottaminen ei ollut niin sujuvaa, ehkä siksi kun tuottaja joutui yksin hoitamaan asioita siellä päässä, niin hänellä taisi olla tosi kiire. Mutta loppujen kaiken kaikki meni kuitenkin tosi hienosti, suuremmitta ongelmitta.

“...Olen itse aika järjestelmällinen ja suunnitelmallinen ihminen, niin en ollut tottunut tällaiseen festivaalitoimintaan etten tiennyt kovin paljoa etukäteen, mitä viikko tuo tullessaan. Mutta loppujen lopuksi asiat selkiytyivät sitten paikan päällä, niin ei se mitään. On hyvä myös toimia välillä eri tavoin kuin totuttujen tapojen mukaisesti ja luottaa, että kaikki kyllä järjestyy.” **Satu Rinnetmäki**, tanssija

Esitysten lisäksi Anni Puuperä ja Satu Rinnetmäki tutkivat kuluttajakäyttäytymistä tutustumalla Moskovan lähiöiden käytetyn tavaran kaappoihin. Saku Koistinen kuvasi

tanssijoiden kanssa entisellä teollisuusalueella videomateriaalia, josta hän tuotti myöhemmin lyhytfilmin. Filmi esitettiin lokakuussa Suomen suurlähetystössä tanssin Venäjä-ohjelmaa käsitelleessä tilaisuudessa.

Lisäksi Moskova-Helsinki -tapahtumasta otetuista valokuvista pidettiin ZIL-keskuksessa näyttely syksyllä 2015.

Keskimäärin Moskova-Helsinki -tapahtuman esityksissä oli yleisöä noin 400 henkeä.

Tapahtuman jälkeen yhteistyö osallistuneiden välillä jatkui, mm. Saku Koistinen vieraili ZIL-keskuksessa syksyllä 2015 ja jatkoi tutkimustyötä tulevaa teosta varten.

2.1.2. SKORO Finnish Dance Festival, 3.-6.12.2015

Jo tanssin Venäjä-ohjelman suunnittelun alkaessa oli selvää, että Pietari on tärkeä yhteistyöpaikka. Kaupungissa on vahva ja laaja kulttuurin kenttä. Viime aikoina myös nykytanssi on saanut näkyvämmän aseman eri tapahtumissa ja esitystiloiissa. Tämän eteen on vuosikymmenten ajan tehnyt töitä Kannon Dance -keskuksen johtaja Vadim Kasparov ja Open Look International Summer Dance -festivaali. Nykyisin Pietarin nykytanssin kenttää kehittävätkin myös monet uudet esityspaikat ja koulut.

Yksi Pietarin keskeisistä nykytanssia ja -teatteria esittävästä paikoista on Skorohod. Suunnitelmat suomalaisen tanssin teemafestivaalin järjestämiseksi käynnistettiin jo syksyllä 2014.

Skorohod on aikaisemmin järjestänyt tapahtumia mm. sveitsiläiseen ja korealaiseen tanssiin keskittyviä tapahtumia. Useiden sekä Suomessa että Venäjällä pidettyjen tapaamisten jälkeen syksyllä 2015 tapahtuman valmistelut alkoivat konkreettisesti, kun uusi taiteellinen johtaja Olesja Kazakova aloitti Skorohodissa.

Skorohod

Vuonna 2012 perustettu Skorohod on monipuolinen kulttuuritalo, jonka ohjelmisto koostuu teatterista, musiikista, nykytanssista, elokuvista, seminaariohjelmistosta jne. Äskettäin vanhasta teollisuuskiinteistöstä taiteen monitoimitilaksi remontoitua Skorohodin salissa on 250 katsomopaikkaa, aulassa on baari ja ravintola.

Tapahtuma toteutettiin onnistuneesti vain muutaman kuukauden kuluttua päätöksestä. Avoimella haulla valittiin 40 hakijan joukosta seitsemän esitystä: Arja Raatikainen co:n *Leikin alku*, Sonja Jokiniemen *Hmm*, Favela Vera Ortizin *L'autre*, Alpo Aaltokoski Companyn *Deep*, Nadja Pärssisen *Land(e)scapes*, NotaBenen *Post Simple Tense* ja Carl Knif Companyn *Red*.

Valinnat teki Skorohodin taiteellinen johtaja Olesja Kazakova oman taiteellisen näkemyksensä perusteella ja esitystilan mahdollisuudet huomioon ottaen. Tanssin Tiedotuskeskus tuki tapahtumaa taloudellisesti sekä avustaen esiintyjä matka- ja muissa järjestelyissä. Käytännön järjestelyt Pietarissa sujuivat lyhyestä valmisteluajasta huolimatta hyvin. Halua yhteistyöhön on jatkossakin, mutta tulevaisuudessa vastaavan tapahtuman järjestelyihin on varattava enemmän aikaa.

Skoro -festivaali oli nelipäiväinen, ja sen aikana esitettiin kaikkiaan seitsemän esitystä. Lauantaina pääesityksen lisäksi ilta jatkui Night of Dance -osiolla, johon kuului kaksi suomalaista teosta (Nadja Pärssisen *LAND(E)SCAPES* ja NotaBenen *Post Simple Tense*), kaksi venäläistä tanssiteosta sekä traditionaalinen Danceokeaulassa. Danceokeassa yleisö tanssii suosittujen musiikkivideoiden mukaan. Ilta alkoi klo 22 ja päättyi aamuyöllä kello neljältä. Konsepti on haastava erityisesti myöhään esiintyville, sillä yleisö ei välttämättä jaksa jatkaa aamuyöhön saakka.

Tapahtuman toteutuksessa tehtiin yhteistyötä Suomen Pietarin Instituutin kanssa ja osa festivaalin esiintyjistä majoittui Pietarin Suomi-talossa.

“We are extremely happy to have had all these events and your great performances happen at our venue! We've already had some audience feedback that it was indeed one of the most versatile and curious dance festivals.” **Olesja Kazakova, taiteellinen johtaja, Skorohod**

Tapahtuman markkinointi oli hoidettu erittäin hyvin. Media oli paikalla useana iltana, ja uutiskanavat haastattelivat järjestäjiä ja esiintyjä. Näkyvyys sosiaalisessa mediassa oli myös huomattavaa. Yleisömäärä kaiken kaikkiaan jäi varsin vaatimattomaksi (n. 200 henkeä). Yleisön palaute oli kuitenkin erittäin positiivista. Yleisökeskustelut esitysten jälkeen olivat pitkiä ja osoittivat suurta kiinnostusta.

“Tulisin ehdottomasti katsomaan suomalaista nykytanssia uudestaan. Elämä on välillä harmaata, joten uudet virikkeet ovat tervetulleita.” **Maria Tepljakov, yleisö**

Koska tapahtuma synnytti toimivan dialogin suomalaisten ja venäläisten tanssiammattilaisten välille, on tapahtumaa päätetty jatkaa vuonna 2016. 2015 fokus oli lähinnä sooloteoksissa ja erilaisissa tanssityyleissä ja tekemisen tavoissa. 2016 tullaan keskittymään duettoihin ja eri tanssiteknikoihin. Esitysten lisäksi on suunniteltu järjestettäväksi keskusteluja, taiteilijataapaamisia ja koulutustoimintaa.

Tapahtuman suunnittelua jatketaan, kun Venäjä-ohjelman jatkorahoitus vuodelle 2016 selviää. Ennen sitä Tiedotuskeskus toimittaa ajankohtaista tietoa suomalaisista tanssiteoksista ja taiteilijoista, jotta Skorohodin taiteellinen johto voi valmistautua teosvalintoihin.

Pitkällä tähtäimellä Skorohodin tavoitteena on järjestää joka vuosi joulukuun alussa suomalaisen tanssin tapahtuma, 3-4 päivän minifestivaali tai viikonlopputapahtuma. Säännöllinen, toistuva tapahtuma lisäisi suomalaisen tanssin tunnettuutta ja synnyttäisi luontevasti yhteistyötä tanssiammattilaisten välille.

Oheisohjelma

Aamiaistapaaminen

Festivaalin aikana järjestettiin suomalaisten ja venäläisten tanssiammattilaisten aamiaistapaaminen pietarilaisessa kahvilassa. Tapaamisen tavoitteena oli antaa myös suurelle yleisölle keinoja nykytanssin katsomiseen ja ymmärtämiseen. Keskustelu käytiin englanniksi ja sitä moderoi tanssija Nadezhda Grankina. Tilaisuus videoitiin ja on nähtävissä sosiaalisessa mediassa.

Alustus

Festivaalin viimeisenä päivänä ByeBye Ballet -tanssikeskus järjesti suomalaista tanssia käsittelevän puhetilaisuuden. Venäjä-ohjelman koordinaattori Anastazia Trizna käsitteli alustuksessaan suomalaisen nykytanssin historiaa, keskeisiä tanssin alan organisaatioita, rahoitusta sekä Venäjän ja Suomen välistä tanssiyhteistyötä.

Verkostoituminen

Tiukoista esitys- ja harjoitusaikatauluista huolimatta Venäjä-ohjelman koordinaattori pystyi järjestämään joillekin osallistujille mahdollisuuden vieraila tanssin alan keskeisissä esitys-

ja tuotantopaikoissa: Kannon Dance -keskus, Boris Eifman's Dance Academy and ByeBye Ballet -tanssikeskus.

*"Voisi olla hyvinkin mielenkiintoista työskennellä kaupungissa, jossa nykytanssin kenttä on vasta muotoutumassa. Asiat eivät muutu ilman uusia vaikutteita. On tärkeää, että tanssijat pääsevät kokeilemaan uusia ajatuksia käytännössä", mieltii festivaaleille suoraan Pariisista saapunut koreografi **Favela Vera Ortiz***

2.2 Vierailut tanssifestivaaleille

Vuoden 2015 aikana viidellä venäläisellä festivaalilla esitettiin suomalaista tanssia. Suurimmalle osalle festivaaleista tämä oli ensimmäinen kerta, kun ohjelmistossa oli suomalaista tanssia. Osassa Venäjää ei ennen tanssin Venäjä-ohjelmaa ollut minkäänlaista tietoa suomalaisesta tanssista.

2.2.1 Open Look International Summer Dance Festival, Pietari, 30.6.-6.7.2015

Open Look -festivaali aloitti vuonna 1999 tanssin kesäkursseina ja on sittemmin kehittynyt Venäjän kulttuuripääkaupungin keskeisimmäksi tanssitapahtumaksi. Festivaalin järjestäjä, Kannon Dance, esittelee vuosittain nykytanssin ja sen lähitaiteiden, kuten performanssin tai tanssivideon, kiinnostavimpia tekijöitä kaikkialta maailmasta.

Suomalaista tanssitaidetta on nähty Open Look -festivaalilla jo 2000-luvun alussa, mutta festivaalijohtaja Vadim Kasparovin mukaan säännöllisen yhteistyön ylläpitäminen ja vierailuesitysten toteuttaminen on ollut vaikeaa, koska Suomesta ei ole ollut mahdollista saada riittäviä matkatukia ja tiedonkulku on ollut puutteellista.

Vuoden 2014 lopussa Tiedotuskeskus tiedotti avoimesta hausta festivaaliohjelmaan muun muassa verkkosivujensa ilmoitustaululla. Festivaali valitsi avoimella haulla tanssitaiteilija Johanna Nuutisen teoksen *Hatched* festivaalin ohjelmistoon. Festivaali vastasi vierailun kuluista lukuunottamatta majoituskuluja, jotka katettiin Venäjä-ohjelman budjetista. Festivaalin järjestäjät toivovat, että jatkossa suomalaista tanssia nähtäisiin säännöllisesti festivaalin ohjelmistossa.

2.2.2 International Dance Duet Festival Diversia, Kostroma, 25–28.9.2015.

Ivan Jevstegnejevin ja Jevgeni Kulaginin perustama Dialogue Dance Company on järjestänyt vuodesta 2007 lähtien kansainvälistä Dance Duet Festival Diversiaa Kostromassa. Festivaali on laajasti tunnettu sekä Venäjällä että Euroopassa. Festivaalin pääohjelmisto koostuu 15-60 minuutin pituisista duetoista eri puolilta maailmaa.

Vuonna 2015 Tiedotuskeskus tiedotti eri kanavien kautta festivaalin avoimesta hausta ja festivaali valitsi vierailevaksi esitykseksi Tero Saarisen koreografian *Wanha* Pori Dance Companylle. Esitys toteutettiin Ostrovsky Drama teatterin suurella näyttämöllä 27.9. ja sen näki noin 400 katsojaa.

Vuoden 2016 keväällä tiedotetaan avoimesta hausta seuraavalle festivaalille syyskuussa sekä Dialogue Dance Companyn järjestämäänsä kesäresidenssiin elokuussa.

“Mikko Lampinen - a dancer of Tero Saarinen Company and artistic director and dancer of Pori Dance Company, was leading the duet as a splendidly skilled dancer. Graceful and strong as a big cat, he was filling the tending to darkness twilight of the stage with adroit irony of movement, with warmth of friendship directed to the partner, with a special quite Finnish craziness and very precise dance phrases as refined as calligrapher’s pen”. **Jekaterina Vasenina**, kriitikko, *Teatral online magazine*
<http://www.teatral-online.ru/news/14478/>

2.2.3 Territory Festival, Moskova, 2.–10.10.

Venäjän kulttuuriministeriön ja Moskovan kaupungin tukema Territory Festival perustettiin vuonna 2006. Monitaidefestivaalista on tullut yksi Moskovan suurimmista ja arvostetuimmista tapahtumista.

Syksyllä 2014 toteutetun Venäjä-ohjelmaan kuuluneen opintomatkan aikana Tero Saarinen Companyn Johanna Rajamäki aloitti neuvottelut Territory-festivaalin kanssa *Morphed*-esityksen saamiseksi festivaalin ohjelmistoon. Neuvottelut jatkuivat myöhemmin ilman Tiedotuskeskuksen osallisuutta ja *Morphedin* esitys vuoden 2015 festivaalilla toteutui ilman Venäjä-ohjelman rahallista tukea, kuitenkin yhteistyössä ohjelman kanssa. Koordinaattori Anastasia Trizna toimi mukana joissain neuvotteluissa tulkkina sekä auttoi Tero Saarinen Companya workshopin järjestämisessä. Esityksen onnistumisessa olennaista oli myös se, että Venäjä-ohjelman koordinaattori toimi neuvonantajana Territory-festivaalille erilaisissa käännöksiin ja kulttuurisiin asioihin liittyvissä kysymyksissä.

Morphedin esitys Theatre of Nationissa 6.10.2015 oli loppuunmyyty (noin 570 henkeä). Osana arvostettua ja suurta Territory-festivaalia se sai kriitikoilta hyvän vastaanoton ja se esiteltiin positiivisesti kulttuurikanava Kulturan ohjelmassa.

“... in the music choreographer heard and managed to express through his dancers the spirit of Scandinavia. It is especially valuable as it felt as a matter of course and almost spontaneous. In the annotation of “Morphed” it is told about the wish to “investigate the nature of a man”. This is one more proof of the needlessness of such pre-introductions. Performance is much wider and deeper than such declarations. Being drawn into the severe ritual of powerful but clearly and distinctly hewn forms of dance you can’t be mistaken: it is created by an inhabitant of the country by the shores of the severe sea. Creator reaches harmony and integrity of the epos.” **Natalia Zvenigorodskaya**, kriitikko, *Nezavisimaja Gazeta (Independent magazine)*

Suomalais-venäläinen tanssiyhteistyö -seminaari

Territory-festivaalin aikana, 5.10.2015, Anastasia Trizna järjesti avoimen suomalais-venäläistä tanssiyhteistyötä esittelevän seminaarin Suomen Moskovan suurlähetystössä. Seminaarissa käsiteltiin lähtökohtia molempien maiden tanssin ammattilaisten yhteistyölle: mitä muotoja yhteistyö voi saada, mitä tarjottavaa maiden taiteilijoilla on toisilleen ja miten tehdä kestäväää ja jatkuvaa yhteistyötä, taloudellisista tai poliittisista haasteista riippumatta. (<http://www.finrusdance.com/#!conference/c9j4>).

Valitettavasti osanottajia oli odotettua vähemmän, mikä saattoi johtua muun muassa siitä, että median huomio oli itse festivaalissa eikä festivaali tarjonnut tiedotusapua. Lisäksi seminaari järjestettiin Helsingistä käsin lyhyehköllä varoitusajalla.

Pienestä osallistujamäärästä huolimatta seminaarilla oli myönteisiä seurauksia: venäläiset ja suomalaiset osallistujat tutustuivat toisiinsa ja vaihtoivat kokemuksia seminaarin aiheista. Tapahtumaan osallistui kutsuttujen puhujien lisäksi lähetystön henkilökuntaa, toimittajia ja muutamia venäläisiä tanssiammattilaisia. Jotkut moskovalaiset journalistit, kriitikot ja tanssiammattilaiset kuuluivat ensimmäistä kertaa Suomen ja Venäjän välisestä tanssiohjelmasta.

Puhujat Suomesta:

- Anastasia Trizna - Tanssin Tiedotuskeskuksen Venäjä-ohjelman koordinaattori
- Tero Saarinen, Sini Länsivuori, Iiris Autio - Tero Saarinen Company
- Tomi Paasonen - Taiteellinen johtaja, Itäinen tanssin aluekeskus (ITAK)
- Mikko Lampinen - Pori Dance Companyn taiteellinen johtaja
- Saku Koistinen - tanssitaiteilija

Puhujat Venäjältä:

Alena Plaksina-Pak - Skorohod, Pietari, Theatre Manager

Anastasia Proshutinskaja - ZIL-kulttuurikeskus, tanssiosaston kuraattori, Moskova

Ivan Evstegnejev - Dialogue Dance Company & School, toiminnanjohtaja, koreografi

Maria Gorohova - ByeBye Ballet School and Dance Ensemble, Executive Director

2.2.4 International Contemporary Dance Festival ‘Na Grani’ (On The Edge), Jekaterinburg, 24-29.11.2015

International Contemporary Dance Festival “Na Grani” (On The Edge) tapahtuu vuosittain syksyllä Jekaterinburgissa. Joka toinen vuosi festivaali keskittyy kansainväliseen ohjelmistoon. Jekaterinburgin alue on tunnettu Venäjän nykytanssin pääkaupunkina ja vakiintuneista nykytanssiryhmistä, joita ovat muun muassa Tatjana Baganovan ryhmä “Provincial Dances” ja Olga Ponan “Cheljabinsk Theatre of Contemporary Dance”.

Vuoden 2015 festivaali oli omistettu Jevgeni Panfiloville (1955-2002), joka oli yksi venäläisen nykytanssin “isistä”. Alueellisen kulttuuriministeriön rahoittaman festivaalin yhteistyökumppani ja pääesityspaikka on Sverdlovsk State Academic Theater of The Musical Comedy (www.muzkom.net). Vuonna 2015 esityspaikkoina olivat myös Ballet Theatre “Nutcracker” ja Theatre of Young Spectators.

Festivaalin ohjelmistovalinnoista vastaa taiteellinen johtaja Larisa Barykina. Suomesta festivaalilla vieraili vuonna 2015 Tangoteatteri Kiukkarainen ensemble, joka valittiin festivaaliohjelmistoon avoimella haulla. Suomen Moskovan suurlähetystö ja tanssin Venäjä-ohjelma vastasivat osasta vierailukustannuksia.

Hyvin organisoidun Na Grani -festivaalin ohjelmisto oli laaja-alainen: mukana oli baletti-, jazz- ja modernin tanssin esityksiä sekä eri tyyllilajeja yhdisteleviä esityksiä. Suomalaisten esitys ei saanut parasta mahdollista vastaanottoa. Esityksen teknisessä toteutuksessa oli ongelmia, koska esityspaikka ei ollut teokselle sopiva. Lisäksi teos oli sijoitettu aikuisten iltaohjelmaan, kun se olisi sopinut paremmin lapsille suunnattuun ohjelmistoon.

2.2.5 Tendency International Contemporary Dance Festival, Krasnodar, 7.-10.1.2016.

Krasnodarilainen Vozdukh Dance Company järjesti Etelä-Venäjän ensimmäisen kansainvälisen nykytanssin festivaalin alkuvuodesta 2016. Suomalaista esitystä festivaalin ohjelmistoon haettiin avoimella haulla, ja sen perusteella festivaalin taiteellinen johtaja Julia Blokhina valitsi Tanssiteatteri Glims & Glomsin Arka paikka -esityksen. Esitys oli loppuunmyyty ja taiteellisen johtajan mukaan yleisö antoi paljon hyvää palautetta. Suomen Moskovan suurlähetystö ja tanssin Venäjä-ohjelma vastasivat osasta vierailukustannuksia.

“Kokemuksena TENDENCY contemporary dance festival oli myös ikimuistoinen. Krasnodarissa on lähes miljoona asukasta, mutta se on saanut odottaa omaa nykytanssifestivaaliaan aina näihin päiviin saakka. Lähes ilman tukia järjestetyllä festivaalilla tunnelma oli mahtava, ihmiset ystävällisiä ja paikalla hyöri teatterikoirakin...” Sasu Paakkunainen, kiertuemanageri, Tanssiteatteri Glims & Gloms

2.3 Workshopit

Vuonna 2015 Venäjällä järjestettiin useita suomalaisten pitämiä workshoppeja. Suomalaiskoreografien workshopit ovat erinomainen yhteistyötapa, jonka kautta tutustutaan paikalliseen tanssiyhteisöön, jaetaan osaamista ja kokemuksia ja luodaan pohjaa mahdolliselle yhteistyölle myöhemmin. Venäläiset yhteistyökumppanit valitsivat koreografit ja vastasivat pääosin workshopien kustannuksista.

- Aurinkobaletin taiteellisen johtajan Urmas Poolametsin workshop Dance 4 Kids-festivaalilla maaliskuussa 2015. Järjestäjänä pietarilainen Kannon Dance -keskus
- Pori Dance Companyn taiteellisen johtajan Mikko Lampisen kaksipäiväinen workshop elokuussa 2015 ByeBye Ballet -tanssikeskuksessa Pietarissa
- Tero Saarinen ja Sini Länsivuori pitivät kaksi workshopia lokakuussa 2015 Territory festivaalin ja koulun opiskelijoille sekä Theatre Ballet Moscowin balettiryhmälle
- Tanssinopettaja ja koreografi Anni Puuperä piti marraskuussa workshopin Omskissa, lasten tanssikilpailun yhteydessä.
- Katri Soinin workshop Tendency festivaalilla tammikuussa 2016.

2.4 Asiantuntijamatkat Venäjälle ja Suomeen

Luvuissa 2.4 sekä 2.5 eritellään tarkemmin sekä koordinaattori Anastasia Triznan että muiden toimijoiden verkostoitumista, osa matkoista ja kokoontumisista liittyvät jo edellä mainittuihin festivaaleihin.

2.4.1 Russian Look Dance Platform, Pietari 6-8.7.2015

RUSSIAN LOOK National Dance & Theatre Platform on osa XVII International Summer Festival OPEN LOOK -tapahtumaa Pietarissa. Tapahtuma esittelee nykytanssia, uutta sirkusta, fyysistä ja visuaalista teatteria, paikkasidonnoisia ja multimedia -teoksia eri puolilta Venäjää sekä kansainväliselle että venäläiselle ammattilaisyleisölle.

Tieto tapahtuman ohjelmasta saatiin melko myöhään keväällä, joten tällä kertaa tutustumismatkaan osallistuivat Anastasia Triznan lisäksi vain Harri Kuorelahti (Zodiak - Uuden tanssin keskus) ja Mikko Lampinen (Pori Dance Company). Tiiviiksi aikataulutetussa tapahtumassa nähtiin jopa viisi esitystä päivässä.

Laaja-alainen ohjelmisto vaihteli nykytanssista nykybalettiin. Esiintyvät ryhmät tulivat Chelyabinskista, Krasnodarista, Moskovasta, Jekaterinburgista ja Pietarista. Kaksi teoksista oli saksalaisten sekä ruotsalaisten ja brittiläisten toimijoiden kanssa tuotettuja yhteistuotantoja.

Matkan aikana keskusteltiin mahdollisesta yhteistyöstä Vadim Kasparovin (Kannon Dance ja Open Look -festivaali) sekä Maria Gorohovan ja Alexander Kondratenkon (ByeBye Ballet -tanssikeskus) kanssa. Keskustelut tuottivat tulosta, sillä muun muassa Mikko Lampinen piti myöhemmin syksyllä workshoppeja ByeBye Ballet -tanssikeskuksessa.

2.4.2 Venäläisten vierailut Pyhäjärven Täydenkuun tanssit -festivaalille ja Helsinkiin

Kesällä 2015 Suomessa vierailivat:

Elena Tupyseva (Theatre Ballet Moscow), Anastasia Proshutinskaja (ZIL-kulttuurikeskus, Moskova), Maria Gorohova (ByeBye Ballet tanssikeskus, Pietari) sekä tanssi- ja teatterikriitikot Jekaterina Vasenina ja Oleg Zintsov Moskovasta. Matkan päätarkoitus oli vierailulla Pyhäjärven Täydenkuun Tanssit -festivaalilla. Tanssin Tiedotuskeskus järjesti Helsingin vierailun yhteyteen tapaamisia, esityksiä sekä tanssin kentälle avoimen verkottumistilaisuuden, johon osallistui kolmisenkymmentä tanssin ammattilaista.

Suomalainen tanssi on suhteellisen tuntematonta Venäjällä samoin kuin venäläinen tanssi Suomessa. Tämän kaltaiset vierailut mahdollistavat paitsi esitysten näkemisen myös taiteilijoiden tapaamisen sekä tiedon ja ajatusten vaihdon ammattilaisten välillä.

Matkan tuloksena oli muun muassa kaksi suomalaista tanssia käsittelevää artikkelia venäläislehdissä, Vedomosti-julkaisussa sekä Teatral-verkojulkaisussa. Lisäksi yhteistyöstä syntyi uusia ajatuksia, esimerkiksi ZIL-kulttuurikeskuksen Anastasia Proshutinskajan suunnitelmat vuodelle 2016 sisälsivät koulutusyhteistyötä, luentoja, workshoppeja ja esityksiä.

2.5. Koordinaattori Anastasia Triznan matkat (kokoukset, neuvottelut, alustukset)

18.-24.2. Pietari, Moskova. Verkottuminen, yhteisprojektien neuvottelut.

Matkan tarkoituksena oli jatkaa keskusteluja venäläisten partnerien kanssa yhteistyön jatkosta, tutustua uusiin venäläisiin toimijoihin ja katsoa esityksiä.

Keskusteluja käytiin myös Anastasia Proshutinskajan kanssa ZIL -kulttuurikeskuksen suomalais-venäläisen nuorten koreografien töitä esittelevän festivaalin toteuttamisesta heinäkuussa 2015.

Anastasia Trizna tapasi myös Boroditsky Dennis Dance Company tuottajan Nika Porkhomovskajan liittyen mahdolliseen yhteistuotantoon, jonka työnimi on "Banya" (venäläinen sauna). Projektia ei toteutettu vuonna 2015.

Tärkeimmät kontaktit:

Aleksander Weinshtein, Tatjana Prijatkina-Weinshtein - Skorohod, toiminnan ja taiteellinen johtajat, Pietari

Anastasia Proshutinskaja - tanssiosaston kuraattori, ZIL Kulttuurikeskus, Moskova

Nika Porkhomovskaja - tuottaja, BDDC Boroditsky Dennis Dance Company

Elena Kovalskaja - Meyerhold keskuksen johtaja, Moskova

9.-10.4. Moskova. Golden Mask -festivaali

Matkan osallistujat: Ulla Mäkinen (Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Outokummun tanssilinja), Kira Riikonen (Routa), Mikael Aaltonen (Kiasma Teatteri, Liikkeellä marraskuussa).

Matkan päätarkoitus oli osallistua Laboratory of Contemporary Dance SOTAn (SOvremennyj TAnets) Golden Mask -festivaalin yhteydessä järjestämään keskustelutilaisuuteen nykytanssin koulutuksesta Venäjällä ja muualla.

Keskustelussa nousi esille tarve nostaa nykytanssin koulutuksen tasoa ja määrää Venäjällä. Suomalaiset toivat esille omia kokemuksiaan tanssikoulutuksen kehityksestä Suomessa, sen kasvusta ja tämän päivän haasteista. Dina Khuseinin kanssa keskusteltiin myös erilaisista mahdollisuuksista yhteistyöhön.

Matkan aikana tavattiin/tärkeimmät kontaktit:

Dina Khusein - tanssija, koreografi, kuraattori, Laboratory of Contemporary Dance

Helena Autio-Meloni - kulttuurineuvos, Suomen Moskovan suurlähetystö

Anton Fleurov - kriitikko, Golden Mask -instituutin kriittikolaboratorion johtaja, Laboratory of Contemporary Dancen perustaja

26.-31.5. Moskova Verkottuminen, yhteisprojektien neuvottelut.

Muut matkalle osallistujat: Iiris Autio ja Sini Länsivuori, Tero Saarinen Company (26-28.5.)

Matkan tarkoituksena oli kartoittaa erilaisia mahdollisuuksia koulutusyhteistyöhön erityisesti moskovalaisten toimijoiden kanssa sekä löytää yhteistyökumppani suomalais-venäläistä tanssiyhteistyötä käsittelevän tilaisuuden järjestämiseksi syksyllä 2015.

Mahdollisen koulutus- ja kurssiyhteistyön synnyttäminen edellyttää säännöllistä ja jatkuvaa kanssakäymistä. Traditionaalisten suurten talojen, kuten Bolshoi Teatterin ja Moskovan Baletti Akatemian kanssa on lisättävä ymmärrystä nykytanssin positiivisista

mahdollisuuksista. Pienemmät toimijat saattavat olla avoimempia yhteistyölle. Joka tapauksessa yhteistyö vie aikaa ja edellyttää resursseja, joita useimmiten ei ole. Moskovalaiset festivaalit, kuten Territory ja Chekhov International Theatre Festival, ovat hyviä potentiaalisia yhteistyötahoja.

Matkan aikana tavattiin/tärkeimmät kontaktit:

Helena Autio-Meloni, Henriikka Ahtiainen - kulttuurineuvos, Suomen

Moskovan suurlähetystö

Galina Stepanenko - Balettiryhmän johtaja, Bolshoi Theatre

Irina Chernomurova - Suunnittelu- ja projektiosaston johtaja, Bolshoi Theatre

Alexey Fomkin - taiteellinen johtaja, Moskvich Dance House,

Irina Shcherbakova - kansainvälisten projektien päällikkö, Chekhov

International Theatre Festival

Valeri Shadrin - Taiteellinen johtaja, Chekhov International Theatre Festival

Marina Konstantinovna Leonova - johtaja, Moscow Choreography Academy

Irina Nikolaevna Podkovyrina - Kansainvälisten asioiden päällikkö, Moscow

Choreography Academy

Elena Tupyseva - toiminnanjohtaja, Theatre Ballet Moscow

Ekaterina Yakimova, Artur Grigoryants, Roman Dolzhanski -

Suunnitteluryhmän jäsenet, Territory Festival

Olga Perevezentseva, Marina Medkova, Dmitri Osipenko - Theatre Union of

the Russian Federation

6.-9.7. Pietari. RUSSIAN LOOK National Dance & Theatre platform is a part of the XVII International Summer Festival OPEN LOOK (St. Petersburg).

Ks. 2.4.1. Russian Look Dance Platform, Pietari 6-8.7.2015

13-18.7. Moskova. ZIL-festivaali

Ks. 2.1.1. Dance Platform ZIL: Moscow-Helsinki. 13-18.7. 2015.

25.-29.7. Pyhäjärvi. Täydenkuun Tanssit

Ks. 2.4.2 Venäläisten vierailut Pyhäjärven Täydenkuun tanssit -festivaalille ja Helsinkiin

4.-8.10. Moskova. Territory festivaali

Ks. 2.2.3 Territory Festival, Moskova

24.-26.10. Joensuu. Yksin Sateessa -festivaali.

Matkan tarkoituksena oli osallistua nykytanssin asemaa Venäjällä käsittelevään paneelikeskusteluun sekä käydä keskusteluja mahdollisesta yhteistyöstä Yksin Sateessa -festivaalin venäläisesiintyjien kanssa.

Tiedotuskeskuksen Venäjä-ohjelman osana syksyllä 2014 järjestetyn opintomatkan tuloksena Yksin Sateessa -festivaalin taiteellinen johtaja Tomi Paasonen päätti, että vuoden 2015 festivaalin teemana olisi venäläinen nykytanssi. Itäinen tanssin aluekeskus hankki vierailuille erillisrahoituksen opetus- ja kulttuuriministeriöstä, järjesti avoimen haun ja valitsi kolme esitystä festivaalin ohjelmaan: Olga & Elena Budaeva (Moskova) *Memory of Heart*, Zonk'a (Jekaterinburg) *My Love - My Life*, Dialogue Dance Company (Kostroma) *Neurasthenia*.

Keskustelut yhteistyöstä ovat jatkuneet ja Dialogue Dance Company on lupautunut järjestämään vaihto-ohjelman Outokummun tanssilinjan kanssa. Tämä yhteistyö on sisällytetty vuoden 2016 Venäjä-ohjelmaan ja opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusanomukseen.

Keskusteluihin osallistuivat:

Tomi Paasonen (ITAK, Yksin Sateessa)

Ulla Riikka Mäkinen (Outokummun tanssilinja)

Elisa Itkonen (ANTI festivaali, Kuopio)

Olga & Lena Budaeva (Moskova)

Anja Shekleina & Sasha Frolov (ZONK'a duet, Yekaterinburg)

Ivan Evstegneev, Evgenij Kulagin (Dialogue Dance, Kostroma)

4-7.11. Pietari.

Matkan aikana Anastasia Trizna tapasi Skorohodin edustajia liittyen tulevan SKORO Finnish Dance festivaalin järjestelyihin. Hän tutustui Vadim Kasparovin opastuksella Boris Eifman Dance Academyyn sekä tapasi ByeBye Ballet edustajia liittyen tulevan *Lost Voices Of The Humdrum* -yhteistuotannon järjestelyihin.

Mikko Lampisen teokseen *Lost Voices of The Humdrum* järjestettiin kahden päivän workshop-koetanssi, johon osallistui 70 tanssijaa. Monille osallistujille ei ollut niinkään tärkeää päästä mukaan esitykseen vaan osallistua workshoppiin ja tutustua uudenlaiseen tekemisen tapaan.

Vuonna 2012 perustetun Boris Eifmanin Dance Academyn tarkoituksena on toisaalta ylläpitää Venäjän klassisen baletin traditiota ja toisaalta opettaa nuorille tanssijoille tämän päivän eri tanssitekniikoita. Akatemian missiona on kouluttaa 21. vuosisadan tanssijoita ja samalla toimia kouluna, jolla on syvälinen yhteiskunnallinen tarkoitus. Oppilasvalintoja tehtäessä kiinnitetään erityishuomiota hakijoihin, jotka ovat orpoja tai muuten huono-osaisia.

Anastasia Trizna ja Vadim Kasparov, joka on nimitetty kehittämään nyky-, jazz- ja modernin tanssin koulutusta Boris Eifmanin Tanssiakatemiassa, kävivät keskustelua mahdollisuudesta kutsua tulevaisuudessa suomalaisia koreografeja ja pedagogeja pitämään workshoppeja ja intensiivikursseja.

23-30.11. Jekaterinburg. Na Grani (On The Edge) Contemporary Dance Festival

Matkan tarkoituksena oli osallistua festivaaliohjelmaan, tutustua uusiin venäläisiin nykytanssitoimijoihin, esitellä tanssin Venäjä-ohjelmaa ja pitää alustus suomalaisesta nykytanssista. Lisäksi tavoitteena oli kartoittaa yhteistyöhalukkuutta ja -mahdollisuuksia yliopiston nykytanssin laitoksen, Valtion Nykytaiteen keskuksen, Provincial Dances Companyn ja muiden toimijoiden kanssa.

Na Grani -festivaalilla on hyvät media- ja kriitikkosuhteet ja festivaalin jälkeen sen ohjelmistosta oli lukuisia artikkeleita eri lehdissä. Moderni tanssi ja nykybaletti ovat keskeisessä asemassa, mutta yleisö ja ammattilaiset ovat hyvin avoimia uudemmalle nykytanssille, tosin pääosin liikkeeseen perustuvaan tanssiin. Suomalainen kulttuuri ja esimerkiksi nykymusiikki kiinnostavat kulttuuriammattilaisia. Halu kansainväliseen yhteistyöhön on suurta, mutta resurssit ovat jo lähtökohtaisesti rajalliset.

Osana festivaalin oheisohjelmaa Anastasia Trizna piti alustuksen suomalaisen nykytanssin historiasta, tekijöistä ja keskeisistä organisaatioista sekä tanssin Venäjä-ohjelmasta. Tilaisuuteen osallistui sekä yliopiston nykytanssiosaston opiskelijoita, festivaaliyleisöä että ammattilaisyleisöä, yhteensä 20-30 henkeä.

Larisa Barykina suunnittelee matkaa Suomeen vuonna 2016 ja Oleg Petrov TanzTeatr -ryhmästä kaavailee "Sleeping Beauty"-teokseen mahdollisesti suomalaista koreografiaa. Paikallisen yliopiston tanssiosasto etsii suomalaista koulutusyhteistyökumppania, ja suunnittelee tutustumismatkaa Suomeen.

Keskeisimmät keskustelukumppanit olivat:

Larisa Barykina - Taiteellinen johtaja, Na Grani -festivaali

Henriikka Ahtiainen - Kulttuurineuvos, Suomen Moskovan suurlähetystö

Anna Piankova - Apulaisjohtaja, State Centre of Contemporary Art, Ural Department

Alisa Prudnikova - Johtaja, State Centre of Contemporary Art, Ural Department

Olga Komleva - Kuraattori, State Centre of Contemporary Art, Ural Department

Tatiana Baganova - Taiteellinen johtaja, Provincial Dances, Jekaterinburg

Sergei Smirnov - Taiteellinen johtaja, Eccentric Ballet, Perm

Anna Polyakova - Vararehtori, University's department of contemporary dance

2.12.-7.12. Pietari. SKORO Finnish Dance -festivaali

Ks.: 2.1.2. SKORO Finnish Dance Festival

2.6. Yhteistuotanto

Syksyllä 2015 valmisteltiin tammikuussa 2016 ensi-iltansa saavaa Pori Dance Companyn taiteellisen johtajan Mikko Lampisen ja pietarilaisen Bye Bye Ballet -nykytanssikeskuksen yhteistuotantoa *Lost Voices of Humdrum*. Idea yhteistuotannosta syntyi heinäkuussa 2015, kun Lampinen osallistui Russian Look -festivaalille Pietarissa ja tutustui Bye Bye Balletiin. BBB kutsui Lampisen työskentelemään Pietariin ja syksyllä järjestettiin kaksi työpajaa paikallisille tanssijoille. Marraskuun työpajaan osallistui 70 tanssijaa, joista Lampinen valitsi teokseen kuusi tanssijaa. Suomesta työryhmään kuuluivat Lampisen lisäksi valosuunnittelija Anssi Ruotanen, äänisuunnittelija Kristian Merilahti ja runoilija Brian Pierce.

Lost Voices Of The Humdrum -esityksen ensi-ilta. Kuva: Marina Sekahceva

Aluksi esitystilaksi kaavailtiin Kuryokhin-keskusta, sitten nykytaidemuseo Erartan näyttämöä. Lopuksi päädyttiin Skorohodin tilaan. Skorohodin kokemus tanssituotantojen ja yhteistuotantojen tekemisestä sekä yhteistyöstä ByeBye Balletin kanssa puolsivat tätä ratkaisua. Eduksi voi katsoa myös sen, että Skorohodin yleisölle suomalainen tanssi oli tuttua SKORO Finnish Dance festivaalin takia.

Tammikuun viimeisenä viikonloppuna nähdyt kaksi esitystä olivat loppuunmyytyjä (yli 120 henkeä per esitys), ja helmikuussa 2016 teos saa lisää esityskertoja. Yleisön vastaanotto oli lämmin ja positiivinen, ja jotkut olivat katsomassa nykytanssia ensimmäistä kertaa.

Yhteistyö ByeBye Balletin kanssa oli haastavaa. Organisaatiolla on runsaasti kokemusta koulutustapahtumien järjestämisestä, mutta ei niinkään esitysten tuottamisesta. Skorohodin henkilökunta auttoi tuotannollisten ja teknisten ongelmien ratkaisemisessa.

“Koko prosessi on tuonut paljon tietoa paikallisen tanssikentän toiminnasta ja toivomme, että olemme työryhmänä pystyneet jakamaan tietoa ja käytäntöjä myös heidän suuntaansa. Koen, että Bye Bye Ballet toimii hyvin työpajojen järjestämiseen ja toimii keskuksena monelle mielenkiintoiselle tanssijalle. Myös Art Musa -talo, jossa organisaatio toimii on sinällään kiintoisa paikka keskittäessään monia eri taide-alojen tekijöitä ‘saman katon alle’.” **Mikko Lampinen**, koreografi

”Olen onnellinen koko työryhmän puolesta, että tämä hanke toteutui! Monia ideoita, tunteita ja suhteita syntyi ja uskon, että tämän tyyppisen hankkeen todelliset kaiut selviävät vasta myöhemmin. Esitysten jälkeiset yleisökeskustelut avasivat monia mielenkiintoisia puolia itse teoksesta ja koko prosessista” **Mikko Lampinen**, koreografi

2.7. Tanssin Venäjä-ohjelman verkkosivut: www.finrusdance.com

Keväällä 2015 todettiin, että Venäjä-ohjelmalle tarvitaan oma verkkosivusto, mihin kaikki ohjelmaan liittyvä tieto ja materiaali kerättäisiin. Tarve omalle sivustolle johtui materiaalin määrästä, ja siitä, että Tanssin Tiedotuskeskuksen omia verkkosivuja oltiin uudistamassa, vasta vuonna 2016. Verkkosivuston materiaali tuotettiin englanniksi, koska oletus on että kansainvälisestä yhteistyöstä kiinnostuneet ymmärtävät englantia.

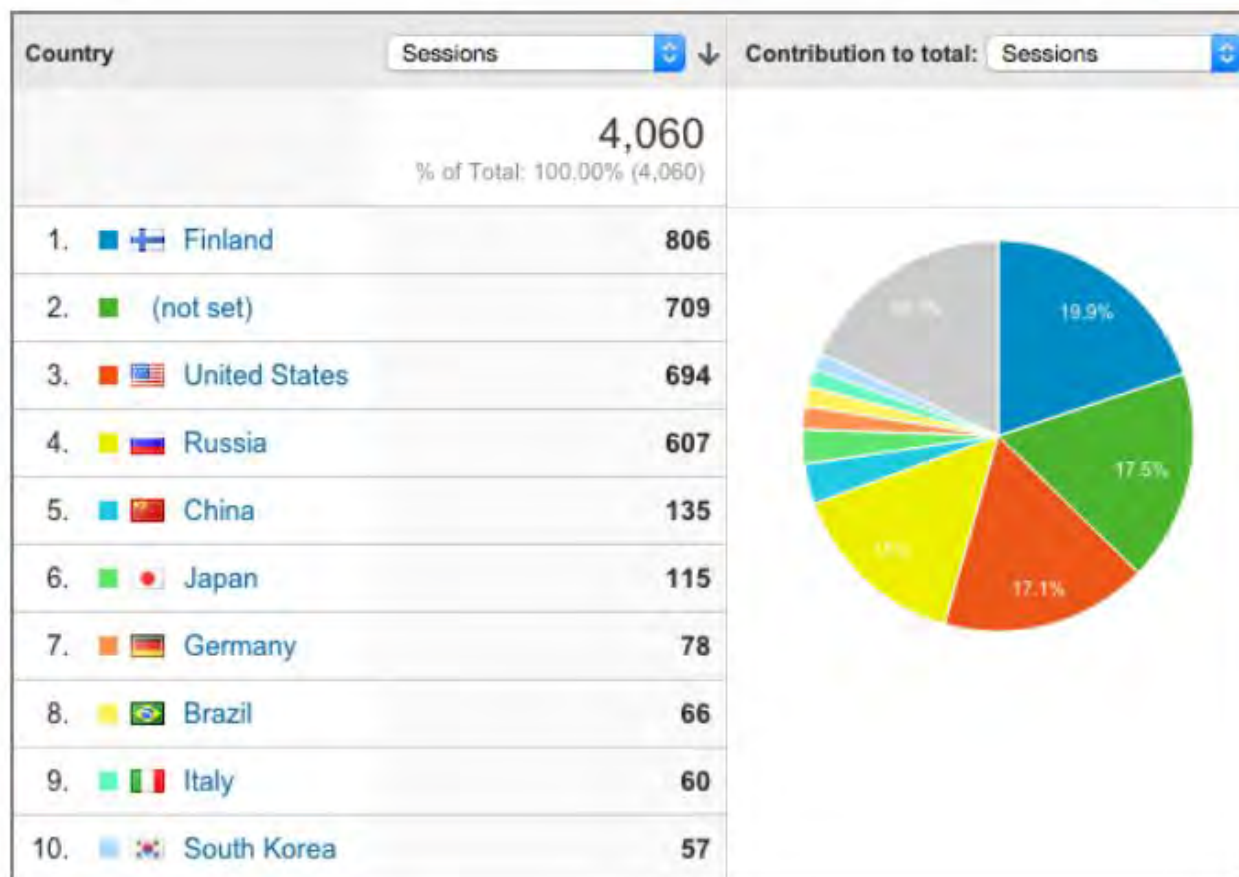
Verkkosivut luotiin wix.com -alustalle. Sivut avautuivat toukokuussa 2015. Sivujen keskeinen sisältö jaoteltiin tietoon:

- Tanssin Venäjä-ohjelmasta
- Venäjä-ohjelman puitteissa toteutetusta yhteistyöstä ja tapahtumista
- mahdollisista muista suomalaisia tai venäläisiä kiinnostavista tapahtumista
- avoimista hauista
- ryhmistä, jotka ovat kiinnostuneet suomalais-venäläisestä yhteistyöstä
- Tanssin Tiedotuskeskuksesta

Verkkosivustolle voidaan laittaa myös informaatiota suomalaisista tai venäläisistä festivaaleista tai tapahtumista, joilla ei ole englanninkielisiä verkkosivuja.

Verkkosivua on helppo päivittää. Tapahtumat ja Uutiset -osiota on syytä päivittää säännöllisesti, muiden osioita päivitetään tarpeen mukaan. Verkkosivustolla vierailevat

ovat pääasiassa suomalaisia ja venäläisiä, mutta Google Analyticsin vierailijoita mukaan vierailijoita myös USA:sta, Kiinasta ja Euroopasta

3. YHTEENVETO

Kansainvälinen yhteistyö edellyttää aina sopeutumiskykyä, kulttuurista sensitiivisyyttä ja toisen osapuolen toimintaolosuhteiden ymmärrystä. Venäjä-ohjelmaa toteutettaessa on kiinnitetty huomiota ainakin seuraaviin asioihin:

Yhteistyön aikataulu

Venäläisten partnerien haastavasta tilanteesta ja paikallisen rahoituksen ennakoimisen vaikeudesta johtuen useimmat tapahtumat on toteutettu ja toteutetaan hyvin lyhyellä aikavälillä. Tästä aiheutuvia haasteita voidaan kuitenkin vähentää hyvällä ennakkosuunnittelulla.

Kieli

Venäläisillä yhteistyökumppaneilla ei aina ole englannin kielen taitoa henkilökuntaa, joten joskus neuvotteluissa ja käytännön yhteistyön toteuttamisessa tarvitaan avustamassa kolmatta osapuolta. Tämä hidastaa kommunikaatiota ja yhteistyön toteuttamista entisestään. Kaikilla venäläisillä tapahtumilla tai festivaaleilla ei ole englanninkielisiä verkkosivuja tai jos on, ne eivät välttämättä ole ajan tasalla.

Venäjän kielen taitoinen koordinaattori on keskeinen edellytys yhteistyön toteuttamiselle. Erilaisiin käännöstöihin on myös voitava varata riittävästi työaikaa.

Käytännön järjestelyistä

Paljon työaikaa kuluu perustyöhön eli matka- ja majoitusjärjestelyjen tekemiseen. Venäjän kanssa yhteistyötä tehtäessä on erityisesti otettava huomioon viisumien hankkiminen ja niihin kuluva aika. Monille vapaaseen eurooppalaiseen liikkumiseen tottuneille suomalaisille viisumikäytännöt ja niiden hakemiseen tarvittava aika ovat tulleet yllätyksenä, ja niitä on esimerkiksi haettu liian myöhään. Huolimatta tämän asian tiedostamisesta on projektkoordinaattorin työaikaa kulunut näihin asioihin ennakoimattoman paljon.

Hyvällä ennakkosuunnittelulla, tiedottamisella ja aikatauluttamisella voidaan vaikuttaa edellä esitettyyn. Mahdollista on myös käyttää viisumien hakemisessa matkatoimiston apua, mutta tähän käytäntöön on varauduttava hankkeen budjetissa.

Esitystekniikka

Joidenkin esityspaikkojen tekninen kalusto ei vastaa sitä tasoa, johon suomalaiset ovat tottuneet. Tämä voi vaikuttaa tapahtumien tekemisiin esitysvaihtoihin. Huolimatta siitä, että esitysvierailusta neuvoteltaessa ja sovittaessa esityksen tekniset vaatimukset ovat tiedossa ja ne hyväksytään, vierailevan ryhmän on syytä varautua olemaan joustava vierailevaa esitystä rakennettaessa ja toteutettaessa.

Yhteistyön taloudelliset edellytykset

Venäjän vakavalla talouskriisillä on merkittävä vaikutus yhteistyön toteuttamiseen. Suurin osa venäläisistä vapaan kentän hankkeista tai tuotannoista ei saa mitään valtion tukea. Julkista tai muuta tukea saavien venäläisten tanssiryhmien, festivaalien ja organisaatioiden mahdollisuudet maksaa suomalaista tasoa olevia esiintymispalkkioita tai todellisia matkakuluja ovat ruuhan kurssin romahtamisen takia rajalliset. Tällä hetkellä on realistista olettaa venäläisen yhteistyökumppanin maksavan paikalliset kulut. Muun rahoituksen on tultava Suomesta julkisen rahoituksen kautta tai mahdollisesti esimerkiksi

yrittäjäyhteistyön kautta.

Kulttuurierot

Jokaisessa maassa on omanlainen työkuulttuuri ja esimerkiksi tapa kommunikoida. Kansainvälistä yhteistyötä tehtäessä on, olipa maa mikä tahansa, syytä olla avoin ja ymmärtää, että asiat eivät tapahdu samaan tapaan kuin kotimaassa.

Venäjän kanssa yhteistyötä tehtäessä eroja saattaa olla esimerkiksi

- tavoissa ja nopeudessa kommunikoida niin sähköpostitse, puhelimitse kuin sosiaalisen median kautta
- tehtävien priorisoinnissa
- suunnittelutavoissa ja ajankäytössä
- partnerien keskinäisen viestinnän käytännöissä
- fokus voi olla lopputuloksessa, ei niinkään prosessissa
- tunneilmaisussa ammatillisissa asioissa ja tilanteissa

Yhteistuotannoista

Jos toteutetaan yhteistuotantoja on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota

- mahdollisiin eroihin tanssijoiden koulutuksessa ja esiintymiskokemuksessa ja näistä johtuen esimerkiksi kykyyn ja nopeuteen omaksua koreografiaa, liikemateriaalia ja -laatua
- erilaisiin hierarkioihin ja rooleihin työryhmässä
- erilaisiin fyysisen läheisyyden käytäntöihin
- erilaisiin käytäntöihin prosessin suunnittelussa ja kommunikaatiossa työryhmän jäsenten kesken
- mahdollisesti erilaisiin käsityksiin sovituista aikatauluista ja määräajoista kiinni pitämisessä

4. TANSSIN VENÄJÄ-OHJELMAN TULEVAISUUDESTA

Mikäli Tiedotuskeskuksen tanssin Venäjä-ohjelmaa jatketaan tai yhteistyötä suomalaisten ja venäläisten tanssitoimijoiden kanssa halutaan muuten ylläpitää ja kehittää tulevaisuudessa, olisi tärkeää löytää Suomesta lisää yhteistyökumppaneita yhteistyötä toteuttamaan. Parhaimmillaan suomalaiskumppanit edustaisivat erilaisia tanssialan organisaatioita: koulutusta, esitys- ja tuotantotoimintaa sekä residenssejä.

Myös niin suomalaisia kuin venäläisiä rahoittajatahoja tarvittaisiin enemmän: nyt Venäjä-ohjelman rahoitus lepää opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen varassa. Tulevaisuudessa Tanssin Tiedotuskeskuksen työssä tulisi koordinointiin ja viestintään keskittyvän työn painottua enemmän kuin mitä hanketta aloitettaessa on tapahtunut. Tavoitteena on, että suuri osa projekteista tapahtuisi suoraan suomalaisten ja venäläisten partnereiden välillä. Venäjän kielen taitoinen koordinaattori on ohjelman menestyksellisen toteuttamisen kannalta keskeistä.

Ohjelma on saavuttanut kansainvälistä huomiota ja monet kansainväliset tanssitoimijat olisivat kiinnostuneita tutustumaan Venäjän tanssikenttään. Se, voisiko Tiedotuskeskuksella tai tanssin Venäjä-ohjelmalla olla joku rooli tässä, on pohdinnan arvoinen kysymys.